

เหตุเพิ่มโทษสำหรับการกระทำที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคล ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิด

Increased Penalty for an Action That Arises by Hatred to People Who Have an Unmatched Sexual Identity with Its Congenital

¹ปิวัฒน์ ผดุงชอบ (Piwat Padungchob)

²มาตาลักษณ์ เสรมธากุล (Mataluk Seramethakun)

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(Faculty of Law, Thammasat University)

Email: piwat21@gmail.com

Received July 1, 2020; Revised July 24, 2020; Accepted August 20, 2020

Abstract

The purposes of this study were to examine hate crimes caused by individuals who demonstrate different gender identities and the attitude of acceptance of individuals who exhibit different gender identities. The study was a qualitative research model from the study of legal documents, related laws analyze and present descriptive. The results showed that to make their sexual identities and congenital gender matched. The most concern is the violated action to the rights of life and body which continually increased to the level that crime is committed by the hatred toward those people. Regarding the aforesaid problem, Thailand has no law to indicate such criminal liability which is now in the recognition of the world society. Therefore, it is suggested that the reasons and necessity to those problems should be studied, including concepts and theories of indicating criminal liability for the action that arises from the hatred to people who have an unmatched sexual identity with its congenital. In order to do so, foreign laws shall also be studied to analyze the extent and pattern to indicate criminal liability, offenses element and exceptions to adapt into Thai laws.

Keywords: Hate Crimes; Sexual Identity that different from congenital gender; Sexual diversity

บทคัดย่อ

บทความนี้แสดงให้เห็นถึงการศึกษาด้านอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังบุคคลที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่าง และทัศนคติที่การยอมรับที่เกี่ยวกับบุคคลที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่าง ใช้รูปแบบการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาจากเอกสาร กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์และนำเสนอเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่าการตัดสินบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศว่าเป็นคนโรคจิต จิตวิปริต สมควรที่จะต้องได้รับการบำบัดรักษาให้กลับมามีเพศสภาพที่ตรงกับเพศสรีระโดยกำเนิด และที่น่าห่วงใยที่สุด คือการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกาย ซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นไปจนถึงขั้นก่ออาชญากรรมด้วยเหตุอันเนื่องมาจากความเกลียดชังต่อบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศเหล่านั้น โดยสำหรับประเทศไทยนั้นยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดความรับผิดชอบทางอาญากรณีอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิดไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมโลกให้ความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวนี้เป็นอย่างมาก จึงสมควรศึกษาเหตุผลและความจำเป็นรวมถึงแนวคิดทฤษฎีในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับการกระทำที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิด รวมทั้งศึกษาถึงบทบัญญัติกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์ขอบเขต รูปแบบในการกำหนดความรับผิด องค์ประกอบความผิด รวมถึงข้อยกเว้นต่างๆ เพื่อที่จะนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทในสังคมไทยต่อไป

คำสำคัญ: อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง; อัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด; ความหลากหลายทางเพศ

บทนำ

แม้สังคมโลกปัจจุบันจะมีความพยายามในการผลักดันเรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศที่เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น และผู้คนในหลายสังคมต่างกล้าที่จะพูดถึงประเด็นในเรื่องความหลากหลายทางเพศและการให้ความเคารพยอมรับบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น (Marzullo and Libman, 2009) แต่สำหรับประเทศไทย ในส่วนของกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองด้านความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและจิตใจของบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศเหล่านี้ยังไม่ครอบคลุมหรือมองเห็นเป็นรูปธรรมเท่าที่ควรนัก ดังจะเห็นได้จากภาพเหตุการณ์ความรุนแรงที่มีมูลเหตุมาจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่ผู้กระทำผิดรู้สึกมีอคติหรือเกลียดชังในลักษณะของเหยื่อ การละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกายของบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด ซึ่งเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้ (Udom Rathamarit, Nopnithi Suriya and Banjerd Singkaneti, 2001)

อาชญากรรมแห่งอคติในสังคมพลวัต (Hate Crimes) นั้นเป็นอาชญากรรมที่แตกต่างจากอาชญากรรมปกติเนื่องจากอาชญากรรมทั่วไป ผู้กระทำหรืออาชญากรมักมีแรงจูงใจอยู่ที่เหยื่อ หรือผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจ แต่ Hate Crimes แม้จะแปลเป็นภาษาไทยตรงตัวว่า “อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง” แต่ในความเป็นจริงมูลเหตุจูงใจของอาชญากรรมประเภทนี้กลับไม่ใช่ความเกลียด แต่คือ “อคติ” บางครั้งจึงเรียกอาชญากรรมประเภทนี้ว่า Bias-motivated Crimes ซึ่งอคตินี้ไม่ได้มีต่อเหยื่อคนใดคนหนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่มุ่งเน้นไปที่เอกลักษณ์บางประการของกลุ่มคน หรือ Stereotypes เช่น ความแตกต่างของเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ความเชื่อ ความเป็นชนกลุ่มน้อย ความโน้ม

เอียงทางเพศ ความพิการ ความเชื่อทางการเมือง ชนชั้น หรือสถานะทางสังคม (Laddawan Yaimanee, 2020) อาชญากรรมที่กระทำขึ้นอันเนื่องมาจากผู้กระทำความผิดมีมูลเหตุจูงใจบางส่วนหรือทั้งหมดมาจากความมีอคติแง่ลบต่อเหยื่ออาชญากรรมเช่นนี้ ในความเป็นจริงแล้วมิได้ส่งผลเสียหายเพียงเฉพาะต่อเหยื่อผู้ถูกกระทำเพียงรายเดียวโดยเฉพาะเจาะจงเท่านั้น แต่ยังส่งผลเสียหายต่อสังคมในวงกว้าง เนื่องจากผู้ก่ออาชญากรรมด้วยแรงจูงใจประเภทนี้สามารถลงมือกระทำความผิดต่อบุคคลใดก็ได้ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับกลุ่มบุคคลที่ตนเกลียดชัง ซึ่งถือเป็นความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมากกว่ากรณีปกติทั่วไป ซึ่งจากการศึกษาพบว่า แม้จะมีความพยายามในการออกมาตรการต่างๆ มาคุ้มครองในเรื่องความเท่าเทียมกันทางเพศ หรือออกกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เป็นการเลือกปฏิบัติในเรื่องเพศ แต่ก็ยังเป็นเพียงการคุ้มครองในระดับทั่วไปเฉกเช่นเดียวกับบุคคลผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างเท่านั้น (Gender Equality Act, B.E., 2015) ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมิได้มีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองโดยเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาชญาอันเกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ว่าทางใด ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ตระหนักถึงความจำเป็นในการยับยั้ง (Deterrent) อคติและความรู้สึกนึกคิดด้านลบภายในจิตใจของตนเองเพื่อจะไม่ตัดสินใจกระทำความผิดต่อบุคคลกลุ่มนี้ได้ การปราศจากกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองต่ออาชญากรรมที่มีสาเหตุมาจากความเกลียดชังในกรณีของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเช่นนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตตามปกติสุขของบุคคลดังกล่าว ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าวมานี้ ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรมีการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับการกระทำที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิดเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะส่งผลในเชิงยับยั้งการกระทำผิด และส่งผลในเรื่องการรักษาคุณค่าทางสังคมสำหรับประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังบุคคลที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่าง และทัศนคติที่ การยอมรับที่เกี่ยวกับบุคคลที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่าง

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาวิจัยทางนิติศาสตร์ โดยจะศึกษาถึงการกระทำอันเป็นอาชญากรรมที่เกิดจากการความเกลียดชังต่อบุคคลผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างหรือการแสดงออกถึงเพศสภาพที่แตกต่างไปจากเพศสรีระโดยกำเนิด ว่ามีความแตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไปอย่างไร รวมถึงแนวทางการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเหล่านั้น ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย เหตุผลและความจำเป็น รวมถึงความเหมาะสมในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาหรือเพิ่มโทษสำหรับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับใช้หรือปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทยให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทในสังคมไทยต่อไป

ขอบเขตด้านระยะเวลา เป็นการศึกษาในรอบระยะเวลา 1 ปี ว่าปัญหาเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิดนั้นได้รับการแก้ไขให้เกิดความเป็นรูปธรรม

ขึ้นหรือไม่ หรือมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบัญญัติเพิ่มเติมขึ้นมาหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับอาชญากรรมประเภทดังกล่าวนี้หรือไม่ โดยจะทำการศึกษาดังแต่เดือน มกราคม พ.ศ. 2562 จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562

ทบทวนวรรณกรรม

ในปัจจุบัน การมีอัตลักษณ์ทางเพศหรือการแสดงออกถึงเพศสภาพที่แตกต่างไปจากเพศโดยกำเนิดถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของปัจเจกบุคคล อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการแสดงออกในกรณีนี้อาจถูกจำกัดอยู่ภายใต้เงื่อนไขหรือกรอบแห่งวัฒนธรรม จารีตประเพณี ค่านิยม ความคาดหวัง หรือบรรทัดฐานของสังคม นอกจากนี้ในทางการแพทย์ไม่ถือว่าบุคคลผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลายเป็นผู้มีความผิดปกติหรือจำเป็นที่จะต้องเข้ารับการรักษาแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ เราจึงควรตระหนักว่าการมีอัตลักษณ์ทางเพศหรือการแสดงออกถึงเพศสภาพที่แตกต่างไปจากเพศสรีระโดยกำเนิด รวมถึงการมีรสนิยมทางเพศที่แตกต่างไปจากความคาดหวังหรือบรรทัดฐานของทางสังคมไม่ใช่สิ่งผิดปกติ และไม่ควรเป็นสิ่งที่ถูกจำกัดวงตีกรอบตัดสินว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นสิ่งที่ไม่อาจยอมรับได้ในสังคม คนข้ามเพศในสังคมไทยได้มีการรวมกลุ่ม และสร้างวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มตนเองขึ้นมา จนกระทั่งนำมาสู่การสร้างพื้นที่ทางสังคมของคนข้ามเพศ ซึ่งมีทั้งการต่อสู้ในระดับกลุ่ม และการต่อสู้ระดับปัจเจกซึ่งเป็นการต่อสู้ในชีวิตประจำวัน โดยการต่อสู้ ต่อรองกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคมนั้นจะแตกต่างกันไปตามจุดประสงค์ของการดำเนินชีวิตและประสบการณ์ที่คนข้ามเพศแต่ละคนประสบมา (Piyaluk Potiwan, 2011)

ความเข้าใจผิดที่มีต่อบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจและความรู้สึกนึกคิดของบุคคลทั่วไปมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจึงควรที่จะถูกลบล้างและขจัดให้หมดสิ้นไป โดยเฉพาะทัศนคติที่ผิด เช่น การตัดสินบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศว่าเป็นคนโรคจิต จิตวิปริต สมควรที่จะต้องได้รับการบำบัดรักษาให้กลับมา มีเพศสภาพที่ตรงกับเพศสรีระโดยกำเนิด การมองบุคคลเหล่านี้ว่าเป็นผู้ผิดแปลกมีเวรกรรมติดตัวมาแต่เกิด การกีดกันหรือเลือกปฏิบัติในการจ้างแรงงาน การมองบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศในภาพของความเป็นตัวตลก การกลั่นแกล้งโดยไม่มีสาเหตุ การคุกคามทางวาจา หรือการหยอกล้อกันอย่างสนุกสนานถึงความแตกต่างทางด้านอัตลักษณ์ทางเพศว่าเป็นเรื่องปกติที่สามารถกระทำเช่นนั้นได้ และที่น่าห่วงใยที่สุด คือการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกายซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นไปจนถึงขั้นก่ออาชญากรรมด้วยเหตุอันเนื่องมาจากความเกลียดชังต่อบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศเหล่านั้น เป็นต้น

การสร้างพื้นที่ทางสังคมของคนข้ามเพศเกิดจากเครือข่ายทางสังคมที่พวกเขามีส่วนร่วมกัน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทุก ๆ ด้านที่มีต่อกัน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การพูดคุย ปรีกษา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมถึงการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเครือข่ายทางสังคมนั้นมีอิทธิพลในการกำหนดแนวทางพฤติกรรมเพราะความสัมพันธ์ระหว่างกันนำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนซึ่งกันทั้งในด้านวัตถุและไม่ใช่วัตถุ อันหมายถึงสิ่งของความช่วยเหลือต่าง ๆ เช่น ด้านการเงินหรือความผูกพันทางใจ ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างคนข้ามเพศจึงหมายถึงการได้รับประโยชน์ทั้งสองฝ่ายการพบปะกันบ่อย ๆ นำมาซึ่งเครือข่ายทางสังคมที่ดีภายในกลุ่มคนข้ามเพศ (Pimwan Pridasawas, 1987) แต่ก็ได้ทำให้รอดพ้นจากอาชญากรรม (Crime) การกระทำที่ผิดกฎหมาย เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความสูญเสียไม่ว่าทั้งต่อชีวิตร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของบุคคล เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้พบเห็นเหตุการณ์ ส่วนอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง (Hate Crimes) นั้น มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างออกไป กล่าวคือ อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง หมายถึง อาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคล ทรัพย์สิน หรือสังคม ซึ่งผู้กระทำความผิดได้กระทำขึ้นโดยมีแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นบางส่วนหรือทั้งหมดมาจากอคติที่มีต่อเหยื่ออาชญากรรม (Barkan and Bryjak, 2004) อันเป็นการกระทำที่มุ่งหมายจะทำอันตรายหรือคุกคามเหยื่อเนื่องมาจากสาเหตุทางเชื้อชาติ ความโน้มเอียงทางเพศ

ศาสนา หรือเรื่องอื่น ๆ ที่พอเทียบเคียงกันได้ (Herek, 1994) ซึ่งโดยปกติจะต้องประกอบด้วยสองส่วนเสมอ คือ ต้องเป็นการกระทำผิดอาญา และเป็นการกระทำที่เกิดจากความเกลียดชังหรือแรงกระตุ้นจากอคติ

เมื่อพิจารณาจากความหมายของอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังดังที่กล่าวมาแล้วจากกล่าวโดยสรุปได้ว่า อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง หมายถึง อาชญากรรมที่กระทำขึ้นโดยมีแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นมาจากอคติแง่ลบที่ผู้กระทำความผิดมีต่อเหยื่อ กล่าวคือ มีมูลเหตุอันเนื่องมาจากการที่เหยื่อนั้นถูกจัดอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง (Gerstenfeld, 2013) ที่เป็นที่ยเกลียดชังของผู้กระทำความผิด ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ถูกกระทำมีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมากกว่ากรณีปกติทั่วไป กล่าวคือ หากพิจารณาสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime triangle theory) จะเห็นได้ว่าสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรมนั้นประกอบไปด้วยปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ 1) ผู้กระทำความผิด 2) เหยื่อ (Victim) หรือเป้าหมาย (Target) และ 3) โอกาส (Opportunity) ซึ่งเมื่อองค์ประกอบทั้งสามประการเกิดขึ้นพร้อมกัน ย่อมทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้นได้ แต่ในกรณีของอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังนั้นลักษณะการเกิดการกระทำความผิดมีความแตกต่างออกไป เนื่องจากอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องเกิดปัจจัยทั้งสามประการตามทฤษฎี 3 เหลี่ยมอาชญากรรมเสมอไป อาชญากรรมประเภทนี้สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกเวลา ทุกโอกาส และทุกสถานที่ เพราะอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังนั้นเป็นอาชญากรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความมีอคติ (Bias) หรือความรู้สึกนึกคิดในเชิงลบต่อกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่งของผู้กระทำความผิดเห็นว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่ตนมีความรู้สึกไม่ชอบหรือเกลียดชัง ซึ่งความไม่ชอบหรือเกลียดชังเหล่านี้ไม่สามารถที่จะอธิบายถึงสาเหตุหรือมูลเหตุจูงใจของผู้ลงมือกระทำความผิดได้อย่างแน่ชัดได้ อันนำไปสู่ความยากลำบากในการหาทางป้องกันและลดความเสี่ยงที่จะมีให้เกิดการก่ออาชญากรรมดังกล่าวขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยนี้จะใช้วิธีการศึกษาวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก โดยทำการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลในเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งจากตำราทางวิชาการ หนังสือวารสาร บทความ สิ่งตีพิมพ์ ด้วบทกฎหมาย คำพิพากษา ความเห็นของนักวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อมูลทางสถิติ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลและองค์ความรู้จากเว็บไซต์รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษากฎหมาย โดยได้ทำการรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและสามารถก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมต่อไป

ผลการวิจัย

อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังบุคคลที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่าง พบว่า จากสภาพเหตุการณ์หรือข่าวสารในประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่ากลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT: Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender) ซึ่งเปิดเผยตัวตน มักตกเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคามและถูกก่ออาชญากรรมมากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศที่พยายามปกปิด จะเห็นได้ว่าอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศนั้นเป็นปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่งที่ทุก

สังคมต้องเผชิญ โดยปัญหาดังกล่าวมีส่งผลกระทบต่อตัวผู้ถูกกระทำเองและต่อความสงบสุขในสังคมส่วนรวม ผลกระทบต่อตัวบุคคลผู้ตกเป็นเหยื่อ กล่าวคือ อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังนั้นสามารถสร้างความบอบช้ำทางจิตใจและอารมณ์ ตลอดจนจนทางร่างกายของเหยื่อได้มากกว่าอาชญากรรมทั่วไป โดยอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากความเกลียดชังนั้นจะก่อความเจ็บปวดแก่เหยื่ออย่างรุนแรงและยาวนาน ทำให้เหยื่อรู้สึกถูกปฏิเสธและขาดการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน และยังถูกทำลายคุณค่าแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อีกด้วย (Gerstenfeld, 2013) ทั้งเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังยังต้องเผชิญกับอาการทางด้านจิตใจอื่น ๆ อีก เช่น ความรู้สึกกดดันและวิตกกังวลอย่างรุนแรง ไร้ที่พึ่งพิงและโดดเดี่ยว นอกจากนี้ ผลกระทบทางจิตใจที่มากมายเหล่านี้ยังอาจก่อให้เกิดความเจ็บป่วยทางจิต (mental illness) และโรคทางกายที่มีสาเหตุมาจากจิตใจ (psychosomatic disease) หรือมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมประการอื่นได้อีกด้วย (Matsuda, Lawrence, Delgado and Crenshaw, 1993)

ผลกระทบต่อชุมชน อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังนั้นจะส่งผลกระทบต่อชุมชนที่มีลักษณะ (characteristic) อย่างเดียวกันกับผู้ที่ถูกเป็นเหยื่อโดยตรงด้วย ซึ่งอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังเป็นการส่งสัญญาณถึงความไม่เป็นที่ต้องการของชุมชนนั้น ๆ ในการมีส่วนร่วมทางสังคม และเมื่อมีการกระทำอาชญากรรมดังกล่าวเกิดขึ้น สมาชิกคนอื่นในชุมชนนั้น ๆ จะมีความรู้สึกหวาดกลัวและรู้สึกว่าตนเองก็ตกเป็นเหยื่อโดยตรงเช่นกัน มิใช่แต่เพียงรู้สึกถึงความเสี่ยงว่าตนเองอาจตกเป็นเหยื่อได้ในอนาคตเท่านั้น หากแต่รู้สึกว่าตนเองก็เป็นเหยื่อด้วยสำหรับเหตุการณ์ที่ผ่านมา เช่น กรณีกราดยิงในคลับเกย์ ที่ชื่อว่า Pulse ณ เมืองฮอแลนได้ รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา (MGR Online, 2019) กรณีเช่นนี้สมาชิกในชุมชนนั้น ๆ ย่อมมีความรู้สึกว่าคุณทำร้าย เจ็บปวด เห็นอกเห็นใจผู้ตกเป็นเหยื่อ และก่อให้เกิดความรู้สึกของการตกเป็นเหยื่อ รับรู้ และมีอารมณ์ร่วมกับผู้ตกเป็นเหยื่อโดยตรงด้วยนั่นเอง ซึ่งการที่สมาชิกคนอื่นในชุมชนมีความรู้สึกถึงอันตรายและรู้สึกว่าตนเองก็ตกเป็นเหยื่อโดยตรงนั้น เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังแตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป และมีความเป็นอันตรายต่อสังคมได้มากกว่าอาชญากรรมทั่วไปนั่นเอง ผลกระทบต่อสังคม การกระทำอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังนั้น นอกจากส่งผลกระทบต่อตัวเหยื่อผู้ถูกกระทำเป็นการส่วนตัวแล้วยังก่อให้เกิดผลกระทบแผ่ขยายจากผู้ตกเป็นเหยื่อโดยตรงไปสู่ชุมชนตลอดจนไปสู่สังคมโดยรวมด้วย ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างมากกว่าอาชญากรรมธรรมดาทั่ว ๆ ไป และมีแนวโน้มก่อให้เกิดการแตกแยกและความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในสังคมได้ โดยก่อให้เกิดความตึงเครียดและการแบ่งแยกกันระหว่างกลุ่มผู้ตกเป็นเหยื่อกับคนในสังคม ทำให้เกิดความตึงเครียดระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมมากขึ้น โดยกลุ่มผู้ที่มีแนวโน้มในการตกเป็นเหยื่ออาจแยกตัวออกจากสังคมเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อในอนาคต ขณะเดียวกันบุคคลอื่น ๆ ในสังคมซึ่งรวมถึงผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจเหยื่อด้วย ก็อาจแยกตัวออกมาไม่เต็มใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ตกเป็นเหยื่อ เพราะกังวลถึงความปลอดภัยของตนเองและครอบครัวว่าจะเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อไปด้วย เป็นการกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมอย่างร้ายแรง

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากความเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการกระทำอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังแล้ว จึงเป็นการสมควรและเหมาะสมที่จะกำหนดให้อาชญากรรมดังกล่าว ต้องได้รับการลงโทษที่หนักกว่าการกระทำอาชญากรรมทั่ว ๆ ไป และผลกระทบของอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังอันร้ายแรงมากกว่าซึ่งเกิดขึ้นกับตัวเหยื่อทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกในแง่ลบต่าง ๆ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับครอบครัวของเหยื่อ ชุมชนและบุคคลอื่น ๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับเหยื่อ รวมทั้งการทำลายภาพลักษณ์ของสังคมในภาพรวม สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการที่จะต้องมีการจัดการกับการกระทำดังกล่าวด้วยการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังเอาไว้

สำหรับรูปแบบในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังนั้น โดยทั่วไปประเทศที่มีการกำหนดความรับผิดชอบดังกล่าวจะกระทำกันใน 2 รูปแบบ (OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR), 2009) คือ การบัญญัติให้เป็นฐานความผิดหนึ่งขึ้นมาใหม่และการสารบัญญัติให้เป็นเหตุที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น โดยสามารถอธิบายถึงรูปแบบโดยทั่วไปในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังได้ ดังนี้

1. การบัญญัติให้เป็นความผิดฐานหนึ่ง (Substantive Offences) เป็นการกำหนดแยกออกมาเป็นความผิดอาญาฐานหนึ่งที่บัญญัติขึ้นมาใหม่ อันมีแรงจูงใจ หรือแรงกระตุ้นจากการมีอคติในแง่ลบต่อลักษณะของเหยื่อในเรื่องที่กำหนดเป็นองค์ประกอบสำคัญในความผิดนั้น ซึ่งรูปแบบการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังรูปแบบนี้จะมีค่อนข้างน้อย

2. การบัญญัติให้เป็นเหตุที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น (Penalty Enhancements) กรณีนี้จะเป็นการกำหนดโทษที่เพิ่มขึ้นสำหรับการกระทำความผิดพื้นฐาน (base offence) อันเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาอยู่แล้ว แต่เพิ่มอัตราโทษในกรณีที่มีความผิดนั้นได้กระทำลงไปเพราะแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นจากการมีอคติในแง่ลบต่อลักษณะของเหยื่อในเรื่องที่กำหนดไว้ ซึ่งรูปแบบการที่สองนี้จะพบเห็นได้มากกว่ารูปแบบแรก และสามารถแบ่งรูปแบบย่อยได้อีกสองรูปแบบ คือ การบัญญัติให้เป็นเหตุที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเป็นการทั่วไป (General Penalty Enhancements) กล่าวคือ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นซึ่งใช้ได้กับทุกความผิด และการบัญญัติให้เป็นเหตุที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้นเป็นการเฉพาะเรื่อง (Specific Penalty Enhancements) กล่าวคือ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นโดยไม่ได้ใช้กับทุกฐานความผิด หากแต่เป็นการกระทำความผิดที่มีมูลเหตุจูงใจหรือแรงกระตุ้นจากการมีอคติในแง่ลบต่อลักษณะของเหยื่อในเรื่องที่กำหนดนั้นจะเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการรับโทษหนักขึ้นได้สำหรับการกระทำความผิดอาญาเพียงบางฐานตามที่มีการกำหนดไว้โดยเฉพาะเจาะจงเท่านั้น

โดยหลักการพิจารณาขอบเขตว่าการกระทำใดที่ควรแก่การรับโทษหนักขึ้น ย่อมต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบหลายประการ ซึ่งในส่วนของตัวผู้กระทำความผิดนั้น พิจารณาได้ดังต่อไปนี้

1. ผู้กระทำความผิดรู้ถึงข้อเท็จจริงในการกระทำความผิด กล่าวคือ การที่บุคคลได้ลงมือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดไป หากใดบุคคลนั้นต้องรู้ในเนื้อหาหรือข้อเท็จจริงที่ตนกระทำความผิดตามที่วิญญูชนทั่วไปย่อมคาดหมายได้ ในทางกลับกัน หากผู้กระทำความผิดกระทำความผิดไปโดยไม่ทราบข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุแห่งการรับโทษหนักขึ้น บุคคลนั้นย่อมไม่ต้องรับโทษหนักขึ้นในเหตุลครรจ์

2. คำนึกถึงเจตนาของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ บุคคลใดจะต้องรับโทษหนักขึ้นอันเป็นบทลครรจ์ในกรณีความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายต่อบุคคลผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิดนั้น บุคคลนั้นต้องกระทำโดยเจตนามุ่งประสงค์ต่อผล หรือเล็งเห็นผลของการกระทำของตนว่าผลต้องเกิดขึ้นกับบุคคลดังกล่าวอย่างแน่แท้ ซึ่งต้องเกิดจากการกระทำอันเป็นการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยมีคำสั่งการจากสมองสู่จิตใจของมนุษย์ในการกระทำความผิด ทั้งนี้ การกระทำดังกล่าวนั้น ต้องมิใช่การกระทำโดยประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรค 4 ที่บัญญัติว่า “กระทำโดยประมาท ได้แก่กระทำความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่” เนื่องจากเป็นเพียงการกระทำที่บุคคลนั้นมีได้มีเจตนาที่จะก่อขึ้น เพียงแต่เกิดจากความประมาท ซึ่งความ

ประมาทนั้นหากผู้กระทำความผิดอยู่ในภาวะวิสัยที่สามารถตัดสินใจในการลงมือกระทำได้ ผู้กระทำความผิดย่อมเลือกที่จะไม่กระทำความผิดนั้น ด้วยเหตุนี้ จึงไม่มีเหตุจำเป็นในการรับโทษหนักขึ้นอันเป็นบทลงโทษ

3. คำนี้ถึงมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิด แม้ว่าจะเป็นกรณีผู้กระทำได้กระทำความผิดในชีวิตและร่างกายต่อบุคคลผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิด แต่หากว่ามีได้มีมูลเหตุจูงใจมาจากความเกลียดชังต่อบุคคลผู้มีลักษณะเหล่านั้น การจะลงโทษผู้กระทำผิดให้หนักขึ้นกว่ากรณีปกติก็เป็นสิ่งที่ไม่สมควรและไม่สมเหตุสมผล ฉะนั้น กรณีที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดต่อบุคคลผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิดให้หนักขึ้นได้นั้น จะต้องมีการพิสูจน์ถึงมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดว่าผู้กระทำได้กระทำความผิดลงเพราะเหตุแห่งความเกลียดชัง มิใช่ด้วยเหตุผลอื่น การบัญญัติกฎหมายในลักษณะเด็ดขาดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดให้หนักขึ้นโดยมิได้มีการพิสูจน์ถึงมูลเหตุจูงใจดังกล่าว อาจเป็นการเลือกปฏิบัติในอีกทางหนึ่งซึ่งอาจส่งผลร้ายและความไม่ยุติธรรมต่อผู้กระทำในอีกทางหนึ่งนั่นเอง

เมื่อพิจารณาถึงสภาพปัญหา ผลกระทบ และรูปแบบในการกำหนดความรับผิดทางอาญาสำหรับอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนเห็นควรว่าจะต้องมีการปรับปรุงกฎหมายอาญาของประเทศไทย โดยเพิ่มความรับผิดทางอาญาสำหรับการกระทำที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด และเห็นควรบัญญัติในรูปแบบของเหตุที่ผู้กระทำผิดต้องรับโทษหนักขึ้น โดยการจะลงโทษผู้กระทำความผิดในเรื่องดังกล่าวได้นั้นจำเป็นต้องมีการพิสูจน์ถึงมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด หากการใดได้กระทำลงด้วยเหตุอันเนื่องมาจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดแล้วนั้น ผู้กระทำผิดต้องรับโทษหนักขึ้นกว่ากรณีปกติ ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายอาญาของประเทศไทยมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน และเพื่อเป็นการรักษาคุณค่าทางสังคมของประเทศไทยในอีกทางหนึ่งต่อไป

ทัศนคติที่ การยอมรับที่เกี่ยวกับบุคคลที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างพบว่า บุคคลที่มีรสนิยมทางเพศในลักษณะรักเพศเดียวกัน (Homosexual) หรือผู้มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย ยังถูกเรียกโดยมีลักษณะของการเหยียดหยามแฝงอยู่ เช่น สาวประเภทสอง คนเบี่ยงเบนทางเพศ หรือแม้แต่คนผิดปกติทางเพศ ซึ่งเป็นคำเรียกขานที่มีนัยของการผลักให้ออกจากความปกติ กลายเป็นคนผิดเพศ (Narupon Duangwises, 2010) ทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากกระห้วงทศวรรษ 2490 ถึง 2530 กลุ่มจิตแพทย์และนักจิตวิทยาที่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน ได้อธิบายถึงผู้รักเพศเดียวกันว่า เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เป็นปัญหาทั้งต่อบุคคลและต่อสังคม รวมทั้งเชื่อว่าพฤติกรรมเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศทางตะวันตก มิใช่เป็นพฤติกรรมที่เคยมีมาก่อน ความเข้าใจนี้ถูกอธิบายร่วมกับความเชื่อเรื่องกรรมในพุทธศาสนาว่าคนรักเพศเดียวกันเหล่านี้ เป็นคนที่มีกรรมมาแต่ชาติก่อนชาตินี้จึงเกิดมาผิดเพศ (Jackson and Cook, 1999) สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ มีความจำเป็นต้องกำหนดคำเรียกที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงพยายามค้นหาข้อมูลด้วยการสอบถามจากกลุ่มสังคมคนรักเพศเดียวกันว่า ควรจะใช้คำเรียกอย่างไรให้เหมาะสมและไม่เป็นการผลิดซ้ำคำพูดที่เป็นการเหยียดหยามบุคคลที่มีรสนิยมรักเพศเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยขอเลือกใช้คำว่า “ชายรักชาย”

อภิปรายผล

การศึกษาอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังบุคคลที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่าง พบว่า จากสภาพเหตุการณ์หรือข่าวสารในประเทศไทยในปัจจุบัน กลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ ที่เปิดเผยตัวตน มักตกเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคามและถูกก่ออาชญากรรมมากที่สุด เมื่อพิจารณาจากความเสียหายที่เกิดขึ้น เนื่องมาจากการกระทำอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังแล้ว จึงเป็นการสมควรและเหมาะสมที่จะกำหนดให้ อาชญากรรมดังกล่าว ต้องได้รับการลงโทษที่หนักกว่าการกระทำอาชญากรรมทั่ว ๆ ไป และผลกระทบของ อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังอันร้ายแรงมากกว่าซึ่งเกิดขึ้นกับตัวเหยื่อทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกในแง่ลบต่าง ๆ สำหรับรูปแบบในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับอาชญากรรมที่เกิด จากความเกลียดชังนั้น ประกอบไปด้วย 1) การบัญญัติให้เป็นความผิดฐานหนึ่ง เป็นการกำหนดแยกออกมาเป็น ความผิดอาญาฐานหนึ่งที่บัญญัติขึ้นใหม่ 2) การบัญญัติให้เป็นเหตุที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น

โดยหลักการพิจารณาขอบเขตว่าการกระทำใดที่ควรแก่การรับโทษหนักขึ้น ย่อมต้องพิจารณาถึง องค์ประกอบหลายประการ ซึ่งในส่วนของตัวผู้กระทำความผิดนั้น พิจารณาดังนี้

1. ผู้กระทำความผิดรู้ถึงข้อเท็จจริงในการกระทำความผิด กล่าวคือ การที่บุคคลได้ลงมือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไป หากใดบุคคลนั้นต้องรู้ในเนื้อหาหรือข้อเท็จจริงที่ตนกระทำความผิดตามที่วิญญูชนทั่วไปย่อมคาดหมายได้ ในทาง กลับกัน หากผู้กระทำความผิดกระทำความผิดไปโดยไม่ทราบข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุแห่งการรับโทษหนักขึ้น บุคคลนั้น ย่อมไม่ต้องรับโทษหนักขึ้นในเหตุฉกรรจ์

2. คำนึ่งถึงเจตนาของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ บุคคลใดจะต้องรับโทษหนักขึ้นอันเป็นบททรรจในกรณี ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายต่อบุคคลผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิดนั้น บุคคลนั้นต้องกระทำโดย เจตนามุ่งประสงค์ต่อผล หรือเล็งเห็นผลของการกระทำของตนว่าผลต้องเกิดขึ้นกับบุคคลดังกล่าวอย่างแน่แท้

3. คำนึ่งถึงมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิด ผู้ที่กระทำความผิดต่อบุคคลผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศ โดยกำเนิดให้หนักขึ้นได้นั้น จะต้องมี การพิสูจน์ถึงมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดว่าผู้กระทำได้กระทำความผิดลง เพราะเหตุแห่งความเกลียดชัง มิใช่ด้วยเหตุผลอื่น การบัญญัติกฎหมายในลักษณะเด็ดขาดให้ลงโทษผู้กระทำความผิด ให้หนักขึ้นโดยมิได้มีการพิสูจน์ถึงมูลเหตุจูงใจดังกล่าว

ทัศนคติที่ การยอมรับที่เกี่ยวกับบุคคลที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างพบว่า บุคคลที่มีรสนิยม ทางเพศในลักษณะรักเพศเดียวกัน หรือผู้มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย ยังถูกมองว่าเป็นพฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศ เป็นปัญหาทั้งต่อบุคคลและต่อสังคม รวมทั้งเชื่อว่าพฤติกรรมเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศ ทางตะวันตก มิใช่เป็นพฤติกรรมที่เคยมีมาก่อน ความเข้าใจนี้ถูกอธิบายร่วมกับความเชื่อเรื่องกรรมในพุทธศาสนาว่า คนรักเพศเดียวกันเหล่านี้ เป็นคนที่มีกรรมมาแต่ชาติก่อนชาตินี้จึงเกิดมาผิดเพศ สอดคล้องกับ Thurdkeattiphol Saengmaneejeeranandacha and Rattaphong Sonsuphap (2019) ที่กล่าวว่าสังคมต้องมีการเรียนรู้และยอมรับผู้มีความหลากหลายทางเพศได้อย่างสนิทใจ เพื่อยอมรับเพศวิถีที่แตกต่าง ให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศมีสิทธิและ โอกาสเท่าเทียมชายจริงหญิงแท้ในสังคมไทย

สรุปผล

ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังนั้นเป็นปัญหาสำคัญที่ทั่วโลกให้ความสนใจตระหนักถึง ประเทศไทย ก็เป็นหนึ่งในประเทศที่ต้องเผชิญกับปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศหรือผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างจากการศึกษาพบว่า โดยทั่วไปการเกิด

อาชญากรรมใดอาชญากรรมหนึ่งนั้นไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ง่าย ซึ่งหากพิจารณาตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) จะพบว่าอาชญากรรมจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการประกอบครบกันของสามเหลี่ยมทั้งสามด้าน อันได้แก่ 1) ผู้กระทำผิดหรือคนร้าย 2)เหยื่อหรือเป้าหมาย และ 3) โอกาส หมายถึง เวลาและสถานที่ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำผิดสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังนั้นเป็นอาชญากรรมที่มุ่งเน้นไปที่ปัจจัยในตัวเหยื่อเป็นสำคัญมากกว่าปัจจัยในด้านอื่น ๆ โดยหลักการพิจารณาขอบเขตว่าการกระทำใดที่ควรแก่การรับโทษหนักขึ้น ย่อมต้องพิจารณาถึง 1) ผู้กระทำความผิดรู้ถึงข้อเท็จจริงในการกระทำความผิด 2) คำนิ่งถึงเจตนาของผู้กระทำความผิด 3) คำนิ่งถึงมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด

ทัศนคติที่ การยอมรับที่เกี่ยวกับบุคคลที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างพบว่าบุคคลที่มีรสนิยมทางเพศในลักษณะรักเพศเดียวกัน หรือผู้มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย ยังถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เป็นปัญหาทั้งต่อตัวบุคคลและต่อสังคมที่ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศทางตะวันตก ความเข้าใจนี้ถูกอธิบายร่วมกับความเชื่อเรื่องกรรมในพุทธศาสนา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยและจากบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศกรณีการกระทำที่เกิดจากความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิด ในส่วนความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ผู้เขียนจึงเห็นควรเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1) ควรมีการกำหนดเพิ่มอนุมาตราในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 289 ในกรณีการกระทำความผิดต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิด เป็น มาตรา 289 (8) “ส่วนบุคคลผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิดด้วยสาเหตุจากความเกลียดชัง” ทั้งนี้การจะลงโทษตามมาตรา 289 (8) ได้ จำต้องมีการพิสูจน์ถึงมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดว่าบุคคลนั้นได้กระทำลงไปเพราะเหตุแห่งความเกลียดชังต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากเพศโดยกำเนิดหรือไม่ อย่างไร และเนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาของไทยมาตรา 289 มิได้มีการกำหนดบทบรรณาธิกรณสำหรับบุคลดังกล่าวไว้โดยเฉพาะแต่อย่างใด จึงควรแก่การบัญญัติเหตุบรรณาธิกรณดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับบทกฎหมายต่างประเทศและเป็นการให้ความคุ้มครองบุคคลผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างให้ได้รับความคุ้มครองตามความเหมาะสมกับสภาพสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน

2) เมื่อได้ทำการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 289 ก็ควรแก่การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 296 ให้สอดคล้องต้องตรงกัน โดยควรบัญญัติกฎหมายในมาตรา 296 วรรคสอง ว่า “ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อบุคคลตามมาตรา 289 (8) ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นหนึ่งในสามของอัตราโทษตามวรรคหนึ่ง”

ทั้งนี้ การบัญญัติ ให้การกระทำต่อบุคคลตามมาตรา 289 (8) เป็นเหตุให้ผู้กระทำผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเป็นการเฉพาะ เนื่องมาจากการกระทำผิดตามอนุมาตราดังกล่าวเป็นการอาศัยมูลเหตุจูงใจมาจากความเกลียดชัง ซึ่งเป็นสิ่งที่คาดหมายหรือระวางป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมได้ยาก ซึ่งทำให้ผู้ถูกระทำความมีความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมมากกว่ากรณีปกติทั่วไป ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดเพิ่มโทษให้มีความเหมาะสมกับสภาพของความผิดมากยิ่งขึ้น

3) เมื่อได้ทำการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 296 ก็ควรแก่การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 298 ให้สอดคล้องต้องตรงกันโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับมาตรา 296 ในการกำหนดอัตราโทษ

องค์ความรู้ใหม่

อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชังนั้นมักมีลักษณะของความรุนแรง ความน่าหวาดกลัว หวาดระแวง เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้าง ไม่ว่าจะทั้งต่อตัวเหยื่อผู้ถูกรกระทำนั้นเอง ต่อครอบครัวของเหยื่อ ต่อชุมชนที่เหยื่อนั้น อยู่อาศัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อเรื่องคุณค่าทางสังคมและภาพลักษณ์ของประเทศที่มีการเกิดอาชญากรรม ประเภทนี้ หากปล่อยให้เนิ่นช้าโดยที่ไม่มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง นี้จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งยังอาจเป็นการส่งต่อทัศนคติที่ผิดไปให้กับผู้คนบางส่วนที่พบเห็นและเชื่อว่าการ กระทำต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ และในท้ายที่สุดจะเป็นการสร้างความยากลำบากในการแก้ไขปัญหา เหล่านี้ต่อไปในอนาคต และแม้จะมีศึกษาถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดจากอาชญากรรมว่าด้วยความเกลียดชังนี้เป็นอย่าง มาก แต่ในส่วนของประเทศไทยนั้นก็ยังไม่มีพบว่ามีความเหมาะสมและเป็นรูปธรรมอย่างเพียงพอที่จะแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมดังกล่าวนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องมีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาในเรื่องอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง เป็นการเฉพาะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำที่เกิดจากความเกลียดชังเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องอัตลักษณ์ ทางเพศ ซึ่งเป็นกรณีความรุนแรงที่พบได้บ่อยครั้งในสังคมไทยจนทำให้ผู้คนบางส่วนอาจเกิดความรู้สึกชินชาและไม่ได้ รู้ลึกถึงความผิดปกติของความรุนแรงดังกล่าว หรืออาจถึงขั้นการมีทัศนคติที่ผิดหลงเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวจน คิดว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ปัญหาเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขโดยเร็ว ที่จะเกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ปัญหาของอัตลักษณ์ ทางเพศที่แตกต่าง

References

- Barkan, S. E., & Bryjak, G. J. (2004). *Fundamentals of Criminal Justice*. Boston: Pearson Education, Inc.
- Duangwises. N. (2010). *The gay movement in Thai society. Laboratory and paradigm*. Doctor's thesis Social Administration Faculty of Social Sciences. Thammasat University.
- Gender Equality Act, B.E. 2558 (2015)
- Gerstenfeld, P. B. (2013). *Hate Crimes: Causes, Controls, and Controversies*. Los Angeles: SAGE Publications.
- Herek, G. M. (1994). *Heterosexism, hate crimes, and the law*. In M. Costanzo & S. Oskamp (Eds.), *Claremont symposium on applied social psychology, Violence and the law*, 7, 89–112. Sage Publications, Inc.
- Jackson, P. A. & Cook, N. M. (1999). *Gender and sexualities in modern Thailand*. Chiang Mai, Thailand: Silkworm Books.

- Matsuda, M. J., Lawrence III, C. R., Delgado, R., & Crenshaw, K. (1993). *Words That Wound: Critical Race Theory, Assaultive Speech, and The First Amendment*. Boulder: Westview Press.
- Mgromonline. (2019). *Orlando gay nightclub shooting: 50 killed*. Retrieved 20 August 2019, from <https://mgromonline.com/uptodate/detail/9590000058905>
- Michelle, A. Marzullo, & Alyn J. Libman. (2009). *Hate Crimes and Violence Against LGBTQ People*. Retrieved 20 August 2019, from <https://www.hrc.org/resources/hate-crimes-and-violence-against-lgbt-people>
- OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR). (2009). *Hate Crime Laws: A Practical Guide*. Retrieved 20 August 2019, from <https://www.osce.org/odihr>
- Potiwan, P. (2011). Identity, Sub-Cultural and Social Space of the Transgender. *Damrong Journal of The Faculty of Archaeology Silpakorn University*, 10(1), 98-125.
- Pridasawas, P. (1987). *Self-care and social and cultural perspectives*. Center for Health Policy Studies. Mahidol University.
- Rathamarit, U., Suriya, N., & Singkaneti. B. (2001). *Human Dignity or Human Rights and Freedom in Section 28 Under the Constitution of The Kingdom of Thailand, B.E. 1997*, The Constitutional Court of the Kingdom of Thailand, 76-77.
- Saengmaneejeeranandacha T., & Sonsuphap, R. (2019). Equality of the LGBT to Marriage and Child Legalization in Thailand: in the Viewpoint of Scholars and Social Activist. *Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruk University*, 5(2), 1-18.
- Yaimanee, L. (2020). Hate Crimes: Crime of Prejudice in Social Dynamics, *Journal of Criminology & SOC-ANT*. 3(2).